

Turun yliopiston ylioppilaskunnan ympäristöohjelma 2024

Edustajiston kokoukseen 11.9.

SISÄLLYSLUETTELO

1

1. Johdanto – TYY ympäristötoimijana ja ilmastovaikuttajana

2. Kestävä TYY

2.1 Päästöjen ja negatiivisten vaikutusten pienentäminen

2.1.1 Kumppanuudet

2.1.2 Kestävät tapahtumat

2.1.3 Hankinnat ja tilat

2.1.4 Matkustaminen

2.2 Päästöjen vaikutusten kumoaminen

3. TYY ilmasto- ja ympäristövaikuttajana

3.1 Ympäristövaikuttaminen edunvalvonnassa

3.2 Järjestöt – Ympäristötietoisuuden ja -toimien lisääminen opiskelijayhteisössä

4. Seuranta, raportointi ja päivittäminen

2 1. Johdanto - TYY ympäristötoimijana ja ilmastovaikuttajana

3 TYYn ympäristöohjelma antaa suuntaviivat ympäristöasioiden
4 huomioimiselle Turun yliopiston ylioppilaskunnassa. Ohjelman keskiössä on
5 ylioppilaskunnan sisäinen toiminta ja vaikuttamistyö, mutta se toimii myös
6 pohjana opiskelijajärjestöjen toiminnan tukemisessa. Jokaisen näkökulman
7 alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi.
8 TYYn ilmastovaikuttamisen kohteena ovat TYYn jäsenet, järjestöt, yliopisto ja
9 muut sidosryhmät sekä päättäjät hallinnon eri tasoilla. Esimerkkinä
10 toimiminen, toimien seuraaminen sekä viestiminen tätä ohjelmaa
11 hyödyntäen ovat keskeisiä TYYn ilmastovaikuttamisen muotoja.

12 Ympäristö-käsitteellä viitataan ennen kaikkea paikalliseen ja globaaliin
13 elinympäristöön, jonka tilaan ja laatuun ihmisen fyysinen, sosiaalinen sekä
14 kulttuurillinen toiminta vaikuttavat. Ilmastovaikuttaminen on vakiintunut
15 osa TYYn toimintaa. TYYn linjapaperin mukaisesti ylioppilaskunnalla tulee
16 olla aktiivinen rooli ympäristö- ja ilmastokriisiin liittyvässä yhteiskunnallisessa
17 keskustelussa sekä ilmastokriisiä ehkäisevässä toiminnassa.
18 Ylioppilaskunnan tulee olla edelläkävijä, joka keskustelee aktiivisesti
19 sidosryhmien, kuten Turun yliopiston, kaupungin ja opiskelijoiden kanssa.

20 TYYn strategia nostaa ekologisen, sosiaalisen, taloudellisen ja hallinnollisen
21 vastuullisuuden toiminnan ylioppilaskunnan keskeiseksi periaatteeksi.
22 Tämän perusteella ympäristöohjelma toimii erityisesti ekologisen
23 vastuullisuuden suunnannäyttäjänä, mutta toimii myös vuoropuhelussa
24 muiden kestävyysliikkeen liittyvien teemojen kanssa.

25 Vastuu ilmastokriisin ja biodiversiteettikriisien pysäyttämisestä on julkisella
26 vallalla erityisesti globaalissa pohjoisessa. Julkisen päätöksenteon tulee olla
27 linjassa voimassa olevan kansainvälisen ilmastopimuksen kanssa ja
28 tavoitella maapallon keskilämpötilan nousemisen hillitsemistä nykyiselle 1,5
29 asteen tasolle. Suomen on oltava edelläkävijä ja ajettava nykyistä
30 kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa kansainvälisissä
31 ilmastoneuvotteluissa ja Euroopan Unionissa.

32 TYY vaatii toimia sekä ilmastokriisin ja biodiversiteettikriisien pysäyttämiseksi
33 että ympäristöä uusintavan toiminnan puolesta. Poliittisessa linjapaperissa
34 linjataan, että: *”Kaikessa päätöksenteossa tulee huomioida päätösten
35 vaikutus sukupolvien väliseen tasa-arvoon”*. Ympäristökriisi on aikamme
36 suurin sukupolvipoliittinen kysymys, sillä riittämättömien poliittisten toimien
37 vuoksi ilmastokriisin, luonnonvarojen ylikäytön ja luontokadon tuomat
38 monet seuraukset sekä psykologinen kuormitus kasautuvat nuorille.

39 2. Kestävä TYY

40 Ilmastokriisi ja luontokato ovat aikamme suurimpia haasteita, jotka tulevat
41 vaikuttamaan tulevaisuuteemme painavasti. TYYllä on osuutensa sekä
42 ympäristön kuormituksessa että kriisien ratkaisemisessa. TYYn toiminnasta
43 aiheutuu negatiivisia ympäristövaikutuksia esimerkiksi päästöjen kautta.
44 Näitä vaikutuksia on mahdollista minimoida esimerkiksi päästövähennysten
45 sekä ympäristön huomioon ottavien valintojen kautta. Lisäksi TYY näyttää
46 esimerkkiä omille järjestöilleen siitä, kuinka ne voivat omassa toiminnassaan
47 olla osa näiden kriisien ratkaisua. Tässä osiossa linjataan siitä, kuinka TYY
48 pyrkii kohti ympäristöpositiivisuutta omassa toiminnassaan. Näin TYY voi
49 vaikuttamistyön lisäksi ehkäistä ilmastokriisiä ja luontokatoa omalla
50 toiminnallaan.

51

52 2.1 Päästöjen ja negatiivisten vaikutusten pienentäminen

53 Pienentämällä toiminnastaan aiheutuvia päästöjä TYY voi minimoida
54 aiheuttamaansa negatiivista ympäristövaikutusta.

55 **TYY tekee kaksivuotisen päästövähennyssuunnitelman** (ympäristösektori,
56 hallitus).

57 – Jotta päästöjen vähennys todellisuudessa tapahtuu, TYY tekee
58 kaksivuotisen päästövähennyssuunnitelman hiilijalanjäljen ja
59 biodiversiteettijalanjäljen mittauksen tulosten perusteella.

60

61 2.1.1 Kumppanuudet

62 Kumppanuudet ja yritysysteistyö ovat kasvava osa TYYn toimintaa. Sillä
63 millaisia kumppaneita TYY mainostaa ja käyttää toiminnassaan, on
64 vaikutusta sekä TYYn omaan toimintaa, että TYYn jäsenien tekemiin
65 valintoihin. Kumppaneiden valinnassa huomioon otetaan TYYn arvot sekä
66 ympäristöohjelman tavoitteet. Lisäksi kumppaneita arvioidaan niiden oman
67 ympäristövaikutuksen näkökulmasta. TYY pyrkii valitsemaan
68 mahdollisimman vastuullisia kumppaneita.

69

70 **Kumppanuuksia arvioidaan myös ympäristö huomioon ottaen**
71 (yrityssuhteet, ympäristösektori). Yhteistyökumppanin kestävyyttä
72 arvioidaan näistä näkökulmista:

- 73 – Kohtaavatko TY Yn ja mahdollisen kumppanin arvot?
- 74 – Toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutus. Millaista kumppanin
- 75 toiminta on ja kuinka suuri vaikutus kumppanin toiminnalla on
- 76 ympäristöön?
- 77 – Millaisia toimia kumppani tekee ympäristövaikutusten
- 78 minimoimiseksi
- 79 – Onko kumppanilla ympäristö-/vastuullisuusohjelmaa tai vastaavaa.
- 80 Pyrkikö mahdollinen kumppani minimoimaan ympäristöhaittoja?
- 81

82 2.1.2 Kestävät tapahtumat

83 TY Y järjestää vuodessa lukuisia pieniä ja suuria tapahtumia. Kuten muun

84 TY Yn toiminnan, myös tapahtumia tulee pyrkiä järjestämään

85 mahdollisimman kestävästi. Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisellä

86 ympäristöasiat huomioiden pienennetään tapahtumien negatiivisia

87 ympäristövaikutuksia, ja vaikutetaan yhteisöön näyttämällä esimerkkiä siitä,

88 miten tapahtumia järjestetään kestävästi. Jo suunnitteluvaiheessa on

89 tärkeää määrittää, mitkä periaatteet tilaisuutta järjestettäessä otetaan

90 huomioon.

91 Etenkin isompien tapahtumien kohdalla TY Y pyrkii pienentämään niiden

92 hiilijalanjälkeä ja tapahtumille tehdään suunnitteluvaiheessa

93 ympäristösuunnitelma. Tapahtumia järjestettäessä arvioidaan, kuinka

94 tapahtuman päästöjä voidaan vähentää ja isoille tapahtumille lasketaan

95 hiilijalanjälki.

96 **Tapahtumien hiilijalanjälki mitataan (kulttuurisektori ja ympäristösektori).**

97 **Tapahtumille tehdään ympäristösuunnitelmat (kulttuurisektori,**

98 **vapaaehtoiset, ympäristösektori).**

99 – Tapahtumien hiilijalanjälkeä pienennetään mahdollisilta osin.

100 Vastuusektorina tapahtumasektori, ympäristösektori apuna.

101 – **Suunnitelmissa huomioidaan toimien vaikutus luonnon**

102 **monimuotoisuudelle.**

103 **Tapahtumissa otetaan käyttöön vapaaehtoiset kompensaatiot**

104 **(kulttuurisektori, ympäristösektori).**

105

106 2.1.3 Hankinnat ja tilat

107 Ekologisesti kestävien hankintojen tekeminen ja **ylikulutuksen**
108 **vähentäminen** ovat osa ylioppilaskunnan ja järjestöjen arjen valintoja.
109 Kulutustottumuksien muokkaamisella on merkittäviä ympäristövaikutuksia,
110 joten tilojen ja materiaalien hankinnassa, käytössä ja huollossa tulee
111 huomioida ympäristönäkökulmat.

112 TYYn **ruoka**hankinnat ovat kestäviä (hallitus).

113 - TYY tarjoilee ensisijaisesti vegaanista tai hävikkiruokaa ruoka-
114 aineallergiat huomioon ottaen.

115 - TYY suosii Reilun kaupan sertifikaatin tuotteita, kotimaisia ja lähellä
116 tuotettuja sesonkituotteita sekä luomuruokaa.

117 - Ruokahävikin määrä vähenee.

118 - TYY ei tee turhia hankintoja, ja kannattaa kiertotaloutta.

119 - Hankinnat suunnitellaan mahdollisimman pitkäkestoisiksi.
120 Esimerkiksi haalarimerkit suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan
121 monivuotisiksi.

122 - Suositetaan tuotteita, joiden tuotantoketjut ovat läpinäkyviä ja
123 ottavat huomioon sosiaalisen sekä ekologisen vastuullisuuden.

124 - TYYn tiloissa ja tapahtumissa ei tuhlaata sähköä tai vettä.

125

126 2.1.4 Matkustaminen

127 Matkustustapaa suunniteltaessa on huomioitava matkustamisen
128 vaikutukset ympäristöön. Matkustamisesta koituvia päästöjä vähennetään
129 suosimalla julkista liikennettä ja junamatkustamista. Tapauksissa, joissa
130 auton tai bussin käyttäminen on välttämätöntä, pyritään kulkuväline
131 täyttämään mahdollisimman tehokkaasti. Lentomatkustamista pyritään
132 minimoimaan ja lentämisestä koituvien päästöjen haitat kumotaan.

133

134 TYY seuraa ja vähentää matkustamisestaan aiheutuvia päästöjä (ympäristö-,
135 pää- ja kansainvälinen sektori).

136 - Suositetaan julkista-, ja erityisesti junaliikennettä seminaareihin
137 matkustaessa.

- 138 – Ulkomaisiin seminaareihin pyritään matkustamaan
139 mahdollisimman ekologisesti suosien maata pitkin matkustamista
140 ja välttämällä epäsuoria lentoja.
141 – Mikäli tapahtumaan on välttämätöntä lentää, harkitaan
142 osallistumisen tärkeyttä TYYn edunvalvonnan kannalta, ja
143 lähetetään mahdollisuuksien mukaan vain yksi edustaja
144 tapahtumaan.
145 – Lentomatkustamisesta aiheutuneiden päästöjen haittavaikutuksia
146 kumotaan.

147

148 2.2 Päästöjen vaikutusten kumoaminen

149 **Päästöjen vähentäminen on ensisijainen keino vähentää hiilijalanjälkeä.**
150 **Koska kaikkia päästöjä ei voi vähentää,** osa päästöjen vähentämistä ja
151 matkaa kohti hiilineutraaliutta tai -positiivisuutta on syntyneiden päästöjen
152 negatiivisten vaikutusten kumoaminen. **Käytämme termiä 'kumoaminen'**
153 **ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti.** Kumoamista tehdään
154 erilaisten ympäristön ennallistamiseen, tutkimukseen tai hiilensidontaan
155 liittyvien projektien kautta. Projekteja on tarjolla vapailla hiilimarkkinoilla.
156 Toiminnan jatkuessa vapailla hiilimarkkinoilla olevia päästöjen haittojen
157 kumoamiseen tarjottuja keinoja tuleekin arvioida kriittisesti. Esimerkiksi
158 ympäristöministeriö on listannut kohteille minimikriteerejä, jotka näiden
159 kohteiden tulee täyttää. Näiden kriteerien avulla vapaiden hiilimarkkinoiden
160 tarjoamien vaihtoehtojen vaikuttavuutta ja toimivuutta voi arvioida.

161 TYY kumoaa ainakin osan päästöjensä negatiivisista vaikutuksista

- 162 - TYY valitsee kriteerit päästöjen haittojen kumoamista varten
163 - TYY etsii päästöjen kumoamiseen sopivan kohteen ja kumoaa osa
164 päästöjensä vaikutuksista

165

166 3. TYY ilmasto- ja ympäristövaikuttajana

167 Ympäristöasiat ovat läpileikkaava teema yhteiskunnassa, ja siten jokaisella
168 ylioppilaskunnan ja järjestöjen toimijalla on mahdollisuus tehdä
169 ympäristövaikuttamista. Aktiivisella ympäristövaikuttamisella voidaan lisätä
170 opiskelijoiden osallisuutta ympäristökysymyksiin. Ympäristövaikuttamisen
171 tavoitteena on lisätä tietoisuutta kestävästä kehityksestä ja

172 ympäristökriiseistä sekä vaikuttaa TYYn järjestöihin, muihin
173 yhteistyötahoihin ja koko ympäröivään yhteiskuntaan konkreettisten
174 ympäristötoimien puolesta. **Esimerkiksi paikallisella tasolla vaikutamme**
175 **erityisesti saaristomeren hyvinvointiin.**

176 TYYllä on aktiivinen rooli ympäristö- ja ilmastokriiseihin liittyvässä
177 yhteiskunnallisessa keskustelussa (hallitus ja ympäristövastaava).

- 178 – Seurataan ympäristöön liittyvää poliittista keskustelua ja
179 osallistutaan siihen opiskelijan näkökulmasta.
- 180 – Vaalien aikaan nostetaan esiin ympäristöteemoja opiskelijoiden
181 näkökulmasta.

182 TYYn ympäristöedunvalvonta on suunniteltua ja tavoitteellista (hallitus,
183 ympäristösektori).

- 184 – Ympäristösektori seuraa ympäristöohjelman tavoitteiden
185 toteutumista.
- 186 – Sektorit keskustelevat ympäristöedunvalvonnasta vähintään
187 vuosittain.

188 TYYn ympäristöedunvalvonta osallistaa koko ylioppilaskuntaa (hallitus).

- 189 – Ympäristösektorin vapaaehtoisilla ja järjestöjen
190 ympäristövastaavilla on tilaisuus tuulla kuulluksi TYYn
191 ympäristöedunvalvontaan ohjelmasuunnittelussa.
- 192 – Vapaaehtoiset kutsutaan tapaamaan yhteistyötahoja
193 ympäristöasioista.

194 TYYn ympäristöedunvalvonta pyrkii tekemään kestävyteen liittyvästä
195 tiedosta saavutettavaa (ympäristö- ja viestintäsektorit, vapaaehtoiset).

- 196 – Tehdään kestävyteen liittyviä kampanjoita ja tapahtumia, joissa
197 keskitytään helppoon tietoon konkreettisista ilmastoteoista
198 yhteistyössä yliopiston ja vapaaehtoisten kanssa.

199 TYY kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen myös ympäristöarvojen suhteen
200 (hallitus, ympäristösektori).

- 201 – TYY seuraa ympäristötoimia vaativia kampanjoita ja
202 mielenosoituksia, ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu niihin
203 kannustaen myös järjestöjä mukaan esimerkiksi Ilmastomarssiin.

- 204 – TYY ottaa aktiivisesti kantaa ilmastokriisin pysäyttämisen puolesta
205 osallistumalla tai järjestämällä ainakin yhden kampanjan tai
206 tapahtuman vuodessa.

207

208 3.1 Ympäristövaikuttaminen edunvalvonnassa

209 TYYn ympäristöarvot ohjaavat eri toimintasektoreita läpileikkaavasti. Tässä
210 osiossa käydään läpi suurempien edunvalvontasektorien
211 ympäristövaikuttamisen tavoitteita sekä sektorin sisäiseen toimintaan
212 vaikuttavia ohjeita.

213 Ympäristön moninaisuus ja viihtyisyys on ensisijaisen tärkeää sekä
214 opiskeluviihtyvyyden että opiskelijakulttuurin kannalta. Kun tehdään
215 tilaedunvalvontaa, otetaan aina huomioon kestävä rakentaminen,
216 monikäyttöiset tilat, viihtyisyys ja luonnon moninaisuus.

217 **Sosiaalipoliittisella sektorilla nostetaan esiin ympäristön ja hyvinvoinnin**
218 **suhdetta.** Ilmasto- ja ympäristökriisit aiheuttavat erityisesti nuorissa
219 merkittäviä psykologisesti raskaita oireita. Monimuotoinen luonto on tärkeää
220 fyysiselle hyvinvoinnille, ja viihtyisät ulkoilualueet kannustavat myös
221 liikkumiseen. Sukupolvien välisessä tasa-arvoisuudessa tulee ottaa
222 huomioon ympäristökriisien ylisukupolviset vaikutukset.

223 – Laajemmassa sosiaalipoliittisessa vaikuttamisessa otetaan
224 huomioon järjestelmän ekologinen kestävyys.

225 – Pyritään lisäämään kasvisruuan kulutusta, ja korostetaan myös
226 kasvipohjaisen ruokavalion terveysvaikutuksia.

227 – Opiskelijaruokailuun vaikuttaessa nostetaan esiin eettis-
228 terveydellisiä näkökulmia.

229 – Tuodaan Campussportille esiin ulkoliikuntamahdollisuuksien
230 tärkeyttä.

231 – Jatketaan hyvinvointitapahtumien yhdistämistä luontoon, ja
232 nostetaan monimuotoisuuden ja hyvinvoinnin yhteistä teemaa
233 tapahtumissa esille.

234 **Koulutuspoliittisella sektorilla vaikutetaan ympäristöteemojen näkymiseen**
235 **koulutuksessa.** TYYn ääni kuuluu yliopistolla ympäristöasioissa.
236 Ympäristötieteiden opetus lisää yliopiston vetovoimaa, ja tarjoaa

237 työllistymismahdollisuuksia. TYY kannattaa, että yliopisto on valmis
238 muuttamaan koulutusohjelmiaan yhteiskunnallisten tarpeiden mukaan.

239 – TYY on edustettuna yliopiston ympäristöön liittyvissä ryhmissä. TYY
240 viestii ryhmissä tekemästä työstä järjestöille ja jäsenille.

241 – TYY nostaa ympäristöteemoja esiin myös rehtoraatin, dekaanien ja
242 järjestöjen tapaamisissa.

243 – Kaikissa tutkinnoissa tulee olla kokonaisuuksia, jotka sisältävät
244 alaan sopivalla tavalla kestävän kehityksen teemoja.

245 – Turun yliopiston tulee jatkossakin tarjota ympäristötieteen
246 tutkintoja.

247 – Pelkkä tietoisuus ympäristökriiseistä tai kestävän kehityksen
248 periaatteista ei riitä, vaan TYYn tulee kannattaa ratkaisukeskeistä
249 koulutussisältöä.

250 – Yliopiston tulee jatkaa kestävyystutkimuksensa kartoittamista, ja
251 pyrkiä olemaan edelläkävijä kestävässä opetuksen järjestämisessä.

252 **Vaikutetaan kampuskaupunkeihin vihreämmän opiskelija-arjen puolesta.**
253 (kuntapoliittinen sektorit). Poliittisessa linjapaperissa linjataan viihtyisän
254 kaupunkiympäristön puolesta. Tähän sisältyvät erityisesti kestävämpien
255 kulkutapojen suosiminen, mutta myös kiertotalouden ja jätteettömyyden
256 tärkeys. On tärkeää tukea Turun kaupunkia hiilineutraalustavoitteessaan,
257 mutta vaikuttaa myös yhä kunnianhimoisempien tavoitteiden eteen linjassa
258 TYYn arvojen kanssa. Satakunnan kampuksilla kuntapoliittisessa
259 vaikuttamisessa otetaan huomioon kaupunkien erityistarpeet.

260 – Nostetaan biodiversiteetin tärkeyttä kaupungeille.

261 – ~~Kannatetaan pitkäjänteisyyttä kaupunkisuunnittelussa kestävän~~
262 ~~rakentamisen sekä joukko- ja kevyenliikenteen suhteen.~~
263 **Kaupunkisuunnittelussa kannatetaan pitkäjänteisyyttä kestävässä**
264 **rakentamisessa sekä joukkoliikenteen ja pyöräily- ja**
265 **jalankulkureittien suunnittelussa.**

266 – Kiinnitetään huomioon pyöräilyturvallisuuteen ja sen helppouteen
267 erityisesti kampuksen ja opiskelija-asuntojen läheisyydessä.

268

269 3.2 Ympäristötietoisuuden ja -toimien lisääminen järjestöissä sekä 270 opiskelijayhteisössä

271 Tämän osion tavoitteet koskevat TYYn järjestöjen toimintaa ja sen ohjausta.
272 Järjestöjen toiminnan tulee olla ympäristötietoista, vaikuttavaa ja
273 hankinnoissa sekä tapahtumissa kestävä. Lisäksi TYYn toimijoiden tulee
274 tukea ja ohjeistaa järjestöjä tavoitteiden toteuttamisessa. Jokaisen
275 näkökulman alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita.

276 Järjestöjen toimintaa tukee TYYn ympäristöopas, johon on kerätty
277 konkreettisempia toimenpiteitä ja ohjeita. Ohjelman järjestöosuuden
278 toteutumisesta vastaa järjestön ympäristövastaava yhdessä hallituksen
279 kanssa. Kunkin järjestön tapahtumia järjestävät tahot vastaavat siitä, että
280 tapahtumat noudattavat TYYn ympäristöohjelmaa, jonka tavoitteet löytyvät
281 myös ympäristöoppaasta.

282 **Järjestöt ottavat ekologista vastuuta toiminnastaan.**

- 283 – Järjestöillä on tehtävään perehdytetty ympäristövastaava.
- 284 – Järjestöt ovat perehtyneet TYYn ympäristöohjelmaan.
- 285 – Järjestöillä on oma ympäristösuunnitelmansa, jonka avulla seurataan
286 esimerkiksi tapahtumien kestävyttä.

287 **Järjestöjen hankinnat ovat kestäviä.**

- 288 – Järjestöt tarjoilevat ensisijaisesti vegaanista ruokaa, ja suosivat Reilun
289 kaupan sertifikaatin tuotteita, lähi- tai kotimaisia sesonkituotteita sekä
290 hävikkiruokaa ruoka-aineallergiat huomioon ottaen.
- 291 – Ruokahävikin määrä vähenee.
- 292 – Järjestö ei tee turhia hankintoja, ja kannattaa kiertotaloutta.

293 **Järjestöjen tilat ja tapahtumat ovat kestäviä.**

- 294 – Järjestöjen tiloissa ja tapahtumissa ei tuhlaata sähköä tai vettä.
- 295 – Järjestö vähentää matkustamisesta syntyviä päästöjä.
- 296 – Järjestön tiloissa kierrätetään kaikki jäte.
- 297 – Tapahtumista syntyvää jätettä vähennetään.

298 **Järjestöt ovat ympäristövaikuttajia.**

- 299 – Järjestö pitää esillä ympäristöasioita jäsenilleen.
- 300 – Aine- ja tiedekuntajärjestöt edistävät aktiivisesti oppiaineessaan tai
301 tiedekunnassaan ympäristöasioita.

302 TYY vaikuttaa järjestöjensä toimintaan niin, että ekologinen kestävyys
303 toteutuu laajasti yliopistoyhteisössä (ympäristö-, järjestö- ja viestintäsektorit).
304 TYYn järjestöjä kannustetaan toimimaan ylioppilaskunnan arvojen
305 mukaisesti erityisesti **esimerkiksi** toiminta-avustuskriteerien avulla.

- 306 – Ympäristötavoitteet näkyvät avustuskriteeristöissä.
- 307 – Pidetään ympäristökoulutuksia TYYn järjestöfoorumeissa.
- 308 – Pidetään vähintään kahdesti vuodessa ympäristöneuvosto.
- 309 – TYYn koulutuksissa tuodaan esiin koulutettavan teemaan liittyvät
310 ympäristönäkökulmat.
- 311 – Ympäristöohjelman järjestöosuutta toteutetaan aktiivisesti.
- 312 – TYY viestii ympäristöratkaisuistaan järjestöille ja jäsenille.
- 313 – Autetaan järjestöjä ymmärtämään paremmin toimintansa
314 ympäristövaikutuksia, ja annetaan konkreettisia neuvoja
315 negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi.
- 316 – Kerätään järjestöiltä palautetta TYYn ympäristövaikuttamisen, -
317 ohjeiden ja -kriteerien toimivuudesta.

318

319 4. Seuranta, raportointi ja päivittäminen

320 Tavoitteiden toteutumista seurataan osana muuta jatkuvaa toimintaa ja
321 tavoitteiden saavuttamista seurataan kunkin sektorin osalta
322 toimintakertomuksissa. Järjestöjä koskevia tavoitteita seurataan
323 järjestöosion linjausten mukaisesti.

324 TYYn hallituksen ympäristövastaava ja pääsihteeri seuraavat ohjelman
325 toteutumista vuositason varmistamiseksi, että kukin sektori on kirjannut omalta
326 osaltaan ympäristötavoitteiden etenemisen toimintakertomukseen.
327 Hallituksen ympäristövastaava ja ympäristösektorin työntekijä kirjaavat
328 toimintakertomukseen toimet, jotka eivät ole sektorikohtaisia sekä koostavat
329 ympäristöohjelman toteutumista koskevan katsauksen
330 puolivuotiskertomukseen.

331 TYYn hiilijalanjälkeä ja sen pienentämistä mitataan joka toinen vuosi
332 tehtävällä hiilijalanjäljen mittauksella. Mittauksen avulla tarkastellaan mistä
333 TYYn hiilijalanjälki koostuu ja millä alueilla sitä voisi pienentää. Jalanjäljen

334 mittauksen jälkeen tehdään uusi päästövähennyssuunnitelma tuleville
335 kahdelle vuodelle. Suunnitelman toteutumista seurataan
336 toimintakertomuksessa ympäristösektorin toimesta.

337 Ympäristövastaava aikatauluttaa vuodessa yhden vastuullisuuteen liittyvän
338 tilannekatsauksen toimiston henkilöstölle ja hallitukselle. Ympäristövastaava
339 yhdessä ympäristösiiven kanssa tarkastelee ympäristöohjelman
340 ajanmukaisuutta ja päivittämistarvetta neljän vuoden välein tai tarvittaessa.
341 Ympäristöopas päivitetään viimeistään ohjelman päivittämisestä seuraavana
342 vuonna.